

TALLINNA

POLÜTEHNIK

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Reedel, 9. aprillil 1971

PARTEI XXIV KONGRESSILT

Kuulanud ära ja arutanud läbi NLKP Keskkomitee peasekretäri seltsimees L. I. Brežnevi aruande NLKP Keskkomitee tööst, Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIV kongress otsustab:

kiita NLKP Keskkomitee poliitiline joon ja praktiline tegevus terveniisti ja täielikult heaks;

kiita heaks ettepanekud ja järeldused, mis sisalduvad NLKP Keskkomitee aruandes.

NLKP XXIV kongressi aruandekönes märgitakse, et inimeste erialased teadmised, heakutseettevalmistus ja kõrge üldkultuur muudavad töötajate järjest laiemate kihtide eduka töö kohustuslikuks tingimuseks. See käib täiel määral ka üliõpilaste ja tulevaste spetsialistide kohta. Kuna inimese arengu tingimused sõltuvad suurel määral ka sellest, kui otstarbekalt ta oskab oma aega kasutada, avaldame dotsent H. Krooni poolt mõni aeg tagasi läbiviidud uurimuse materjalid üliõpilase ajabilansi kohta.

Töötaja lühenemine ja vaba aja pikenedamine on ühiskonna arenemise üldiseks seaduspäraseks. Meie kasutuses oleva aja ratsionaalsema kasutamise küsimused ei ole aktuaalsed mitte üksnes tööliste ja teenistujate hulgas, vaid kõigile üliõpilastele, eelkõige üliõpilaste tähelepanu. On avaldatud arvamus, et tänapäeva üliõpilane on mitmesuguste õppetöövormidega liialt üle koormatud ning tal ei jää küllaldaselt vaba aega oma isiksuse igakülgseks väljaarendamiseks. Püüame sellesse küsimusse mõningat selgust tuua.

Üliõpilaste ajabilansi uurimine näitas, et õppimisele kuluv aeg näitab kasvutendentsi, mis on igati seaduspärane. Kuna aga see aja kasv toimub auditoorse töö suurendamise arvel, iseseisvale õppimisele kuluv aeg aga isegi väheneb, siis ei saa tekkinud olukorda normaalseks lüües. Keskkooliõpingist kõrgemas kooli astunud nooruk on esmaajoones hariunud auditoorse tööga. Sellerärast peaks auditoorse töö osatähtsus I kursusel olema suurem vanemate kursustega võrreldes ning edaspidi järkjärguliselt vähenema. Samal ajal peab aga iseseisva töö osatähtsus kasvama. Sellest printsiibist lähtudes peaksid olema koostatud ka õppeplaaniid, Uurimus tegeleja ajalutuste alusel aga näitab, et esimeste kursuste osas ei ole suudetud seda seisukohta täiel määral praktikasse juurutada.

Mõningaid erinevusi auditoorse töö ja iseseisva töö suuruses esineb ka teaduskondade loikes. I kursusel osutus auditoorne töö kõige pikema keemia- ja majandusteaduskonnas, III kursusel aga ehitus- ja mehaanikateaduskonnas. Iseseisvalt õpivad kõige vähem majandusteadlased, kõige rohkem aga energia- ja mehaanikud.

Vaatluse andmed näitasid, et peaaegu 32% I kursuse üliõpilastest võtavad osa ühiskondlikust tööst, kusjuures 27%-l on pidevaid ülesandeid. Isegi I kursuse jaoks ei saa seda protsenti pidaa kõrgeks. Täpsem analüüs näitas, et kõige enam on I kursusel ühiskondliku tööga seotud ehitus- ja mehaanikateaduskonna üliõpilased. Mehaanikutel

ÜLIÕPILASE AJABILANSS

domineerib komsomolitöö, ehitajatel ühiskondlike erialade omandamine. Seejuures kulutavad esimesed ühiskondlikuks tööks nädalas 56, teised aga 46 minutit. See ajakulu on minimaalne ega avalda olulist mõju üliõpilase ööpäevasele ajabilansile. Intensiivsem ühiskondlik töö I kursusel aitaks noortel paremini kohaneda üliõpilaseluga. Tavaliselt on III kursusel üliõpilaste ühiskondlik aktiivsus kõige kõrgem. Meie andmetel võtab 50% nendest osa ühiskondlikust tööst ning 45%-l on pidevalt ühiskondlik ülesanne. Kui võtta arvesse, et praegune üliõpilane on tulevane juhtiv töötaja, kes peab olema ka ühiskondlikult aktiivne, siis see protsent ei rahulda. Praegu saavad ju ainult pooled üliõpilased instituudis ka ühiskondliku töö alase karastuse.

III kursusel osutuvad kõige aktiivsemateks ühiskondliku töö tegijateks majandusteadlased ja keemikud. Majandusteadlastel domineerib komsomoli-, keemikutel aga ÜTÜ töö. Teadusliku töö alal paistavad veel silma ehitus- ja mehaanikateaduskonna üliõpilased.

Saadud andmete alusel võime julgelt konstateerida, et ühiskondlik töö üliõpilase ajabilansis üle ei koorma. Tal jääb veel küllaldaselt vaba aega.

Huvitavaid järeldusi võimaldab teha üliõpilaste vaba aja kasutamise põhisuundade ja huvialade struktuuri analüüs.

Siin domineerib raadio kuulamine. Raadiot aga kuulatakse paljudel juhtudel teisi töid tehakse. Meie meetodika ei võimaldanud välja selgitada «pubast» raadio kuulamise aega, mis moodustab üliõpilase ajabilansis kahtlemata tunduvalt väiksema osatähtsuse. Täie veendumusega võime aga konstateerida, et raadio on tänapäeva üliõpilasele kõige lähedasem vahend, mille kaudu ta ümbritsevast maailmast hangib põhilise informatsiooni.

Kuna raadiot kuulatakse peamiselt lugedes, siis erialase ilu- ja ajakirjanduse lugemine tuleks vaba aja veetmise vormide hulgas asetada esikohale (kusjuures kõik need kirjandusliigid on peaaegu võrdse osatähtsusega). Imestust äratav ainult see, et III kursusel pööratakse erialase kirjanduse lugemisele nagu vähem tähelepanu. Loodame, et siin on tegemist vaatlusveaga, kuid igal juhul vaib see küsimus täiendavat uurimist.

Tähtis koht üliõpilase vaba aja kasutamise vormide hulgas on spordil ja matkadel, milleks I kursusel kulutatakse üle 15%

vabast ajast. III kursusel langeb nende osatähtsus mõnevõrra.

Järgmistel kohtadel on küllaskäigud ja külaliste vastuvõtt, televisioonisaadete vaatamine, pidudel käimine ja kino. Nende vaba aja kasutamise vormide osatähtsus langeb III kursusel samuti. Peaaegu 10% oma vabast ajast kasutavad III kursuse üliõpilased lisateenistuse hankimiseks, I kursusel aga kolm korda vähem. III kursusel tingib lisateenistusele kuluva aja tunduvas kasv kõikide teiste vaba aja kasutamise vormide osatähtsuse languse. Eriti langeb pidudel käimine, kino ja teatrite külastamine, lauamängude mängimise osatähtsus. Umbes samale tasemele jääb lugemine ja kohvikus käimine, tunduvalt rohkem aga külastatakse vanematel kursustel restorane.

Kas niisugust üliõpilase vaba aja kasutamise struktuuri võib pidada ideaalseks?

Sellele küsimusele ei ole kerge vastata. Meie arvates ilmest väärraid tendentsid ei esine. Küll aga võiks füüsilise karastuse huvides spordi ja matkade osatähtsust suurendada. Samal ajal tekib kahtlust, kas on otstarbekas oma vabast ajast 13% kulutada sõprade külastamiseks ja nende vastuvõtmiseks. Paha-tihti on niisugused üritused seotud alkoholsete jookide pruukimisega. Võib-olla oleks õigem nende asemel suurendada kluubiõhtute osatähtsust, kus üliõpilastel oleks võimalus huvitava ürituse läbiviimisega oma mõistust teritada.

Üliõpilase ajabilansis on praegu küllaltki tagasihoidlikul kohal teater, kontserdid, kunstiline isetegevus, kujutav kunst ja omalooming, millele kulutatakse kokku ainult 3-4% vabast ajast. Populaarsed ei ole ka tehnilise kallakuga eriharrastused. Silmaringi laiendamise huvides peaks nende huvialade osatähtsus edaspidi kasvama. Pealegi on selleks ajalisi reserve olemas. Praegu kulutatakse bridžile ja muudele lauamängudele üle 4% vabast ajast. Vaevast peaks see protsent keskmiselt nii kõrge olema. Niisugune ajalutus on põhjendatud ainult sel juhul, kui inimene on male või bridži teinud endale eriharrastuseks. Ajaviite-lauamängud ei peaks mahtuma üliõpilase ajabilanssi. Peale selle 3-4% vabast ajast kaob üliõpilasel mitte midagi tehes ära. Ka seda aega on võimalik sihipäraselt kasutada.

Tuleme nüüd artikli alguses püstitatud küsimuse juurde tagasi. Kas üliõpilase ajabilanss on väga pingeline? Ei. Nii palju vaba aega, nagu üliõpilasel, ei jää ühelgi töötajate kategoorial.

Uuel viisaastakul arendatakse edasi kõrgemat ja kesk-eriharidust. Kavast on ette valmistada ligi 9 MILJONIT SPETSIALISTI, sealhulgas teaduse ja tehnika uute suundade spetsialiste.

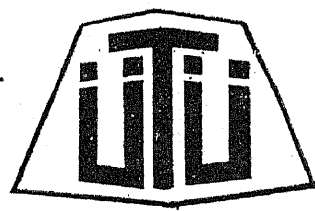
T. ŽIVKOV TPI-S

3. aprillil saabus Tallinna NLKP XXIV kongressist osavõttev Bulgaaria Kommunistliku Partei delegatsioon eesotsas BKP Keskkomitee esimese sekretäri, Bulgaaria Rahvavabariigi Ministrite Nõukogu esimehe Todor Živkoviga.

Külalistega olid kaasas NLKP Keskkomitee liige, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja L. Smirnov, NLKP Keskkomitee liige, EKP Keskkomitee esimene sekretär J. Käbin,

NLKP Keskkomitee liige, NLKP Keskkomitee osakonnajuhataja N. Organov, NLKP Keskkomitee liige, NSV Liidu suursaadik Bulgaaria RV-s A. Puzanov ja NLKP Keskkomitee osakonna sektorijuhataja J. Bernov.

Külalised tutvusid Tallinnaga. Nad käisid Tallinna Polütehnilise Instituudi uutes hoonetes, kus neid võtsid vastu TPI rektor professor A. Aarna, parteikomitee sekretär B. Hiire ja teised õppeasutuse esindajad.

22. kuni 27. märtsini toimus Riia Polütehnilise Instituudi organiseerimisel Balti liiduvabariikide, Valgevene NSV ja Kaliningradi oblasti XVII Üliõpilaste Teaduslik-Tehniline konverents. Konverentsi tööst võttis osa 30 NSV Liidu kõrgemat õppeasutust, meie vabariigist peale TPI ka TRÜ ja ERKI. Konverentsi programmi oli lülitatud 654 ettekannet. Töö toimus 31-erialasektiioonis.

Meie instituudi üliõpilased esitasid 15 sektsioonis 33 teaduslikku ettekannet. Neljas sektsiooni tunnustati meie üliõpilaste ettekanded sektsiooni parimateks. Sektsiooni parima ettekande tiitli, Lätimaa LKNÜ Keskkomitee aukirja ja hinnalise kinistuse (transistorraadio või fotoaparaadi) tõi koju majandusteaduskonna II kursuse üliõpilane Sirje Ringo (juhendaja dots. kt. J. Loov), ehitusteaduskonna III kursuse üliõpilane Peep Sürje (juhendaja vanemõpetaja A. Putk), energia- ja mehaanikateaduskonna V kursuse üliõpilane Aadu Paist (juhendaja v. t. t. R. Kruus) ja elektrotehnikateaduskonna V kursuse üliõpilane Mihhail Jõgi (juhendaja laboratooriumi juhataja A. Kulman). Esimese kolme hulka kuulusid ka majandusteaduskonna V kursuse üliõpila-

ne Sergei Semjonov (juhendaja dots. J. Fominõh), elektrotehnikateaduskonna 1970. a. lõpetanu Tõnu Lehtla (juhendaja dots. H. Tiismus) ja keemiateaduskonna IV kursuse üliõpilane Ants Uetoa (juhendaja dots. V. Mikkaal) ja aspirant A. Treimann). Reale meie üliõpilastele määrati ergutusauhindad.

Sektsioonide tööst vaba aja sisustamiseks oli organiseeritud ekskursioon Riia linnaga tutvumiseks, kontserdi ühiskõlaskus Toomkirikus ja kohtumisõhtu noortekohvikus «Allegro».

Järgmisel õppeaastal on analoogse konverentsi organiseerijaks Valgevene Polütehniline Instituut.

* * *

1862. a. sügisel avas ukseid — Riia polütehnikum (hiljem RPI).

Meie sajandi alguses oli RPI üks suuremaid ja tähtsamaid õppeasutusi Venemaal. Siin õppisid paljud tähelepanuväärseid inimesi: Dobrovolski, Tsander, kirjanik Srisvin, revolutsionäär Šaumjan ja paljud teised.

Fridrik Tsander (1887—1933) esimene kaasaegse tegeva raketi looja, astus Riia PI 1907. a. Õppides instituudi mehaanikateaduskonnas, huvitus ta raketi liikumise probleemidest.

Huvitav probleem tõmbas kaasa grupi üliõpilasi. Ja 1908. aastal tegi Tsander direktorile ettepaneku üliõpilaste õhusõidu ja planeetide-vaheliste lendude ühingu loomiseks. 1909. aastal see rahuldati. Nimetatud aasta sai esimese Venemaa üliõpilaste teadusliku ühingu sünniaastaks.

HOOGTÖÖPÄEVAKULE!

17. aprillil toimub üleliiduline kommunistliku töö laupäevak. Ka Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilasi kutsutakse sellest osa võtma. Hoogtööpäevaku ülesandeks on TPI territooriumi ning spordikompleksi kevadine koristamine. Samuti oodatakse üliõpilaste osavõttu linna heakorrastamisel. Töö on planeeritud kolmele päevale.

17. aprillil osa mehaanika- ja ehitusteaduskonna üliõpilasi lööb kaasa linna heakorrastamisel.

18. aprilliks tuleb välja tudengite põhihulk: keemia-, energia-, ehitus- ja mehaanikateaduskond. Sellele päevale on planeeritud TPI spordikompleksi ja ümbruse kevadine koristamine. Osa üliõpilasi majandusteaduskonnast läheb tööle Tallinna Rohelise Võõndi Metsamaandisse.

25. aprillil elektrotehnikateaduskond töötab TPI spordikompleksis ja osa üliõpilasi Tallinna Rohelise Võõndi Metsamajandis.

Organiseerimiskomisjon

Tavaliselt on see töötajatel seitsmetunnilise tööpäeva pikkuse juures keskmiselt 2,5—3,5 tundi.

Kõik ajalised võimalused nii õppimiseks kui ka kultuurilisteks meelelahutusteks on olemas. Tuleb ainult osata neid kasutada.

Järelduste tegemisel ei tohi aga unustada, et esitatud andmed kajastavad üliõpilase aja jaotust semestri keskel, kui õpetöö pinged on suhteliselt madal. Niisuguseid kuid on üliõpilasel semestris ainult kolm. Neljas kui arvestuste kuu on juba tunduvalt pingelisem, eksamite kuul kaob vaba aja mõiste üliõpilase ajabilansist peaaegu üldse. Meie vaatlesime «keskmist üliõpilast», sõltumata andekusest, vanusest ja töökoormusest, soost ja perekonnaseisust. Eritingimused teevad oma korrektiivid ka ajabilansis.

Dots. H. KROON

KUIDAS OSKATE TEIE OMA AEGA JAGADA? OLETE SELLELE MÕELNUD?

Toimetuse ootab sellekohaseid artikleid!

SDV-s

Tallinna Polütehnilise Instituudi arhitektuurikateedri juhataja tehnikadoktor professor Leo Jürgenson viibis nädalpäevad Saksa Demokraatlikus Vabariigis. Tagasiõudmisel kodulinna kõneles ta meie kaastöölisele lähemalt reisi eesmärkidest ja muljetest.

Mis puhul toimus sõit?
Saksa DV põllumajandusehitiste projekteerijad, ehitajad ja uurijad peavad iga kahe aasta tagant kokkutuleku, et sõeluda saavutusi ja kaaluda kavatsusi. Pakilised ülesanded on neil samad, mis meilgi: väiksema sõudaga tagada toodangu tõus. Teistest maadest olid kutsutud kolm isikut Nõukogude Liidust ja neist kaks Moskvast.

Miks tuli üks kutse Tallinnasse?

Saksa DV kolleegide huvist sinsete uurimistulemuste vastu. Sealne arvustusteooria ei vii parameetriteni, mis vahetult näitaksid loomade tootlikkuse sõltuvust lauda soojusest. Ilma selleta ei saa aga tõestada, mis läheb maksma külma lauda kütmine sealihaga (jaheduses peab loom sooju saamiseks kulutama toitainet, mis muidu läinuks peekonitootmiseks) ja kui palju tohib kulutada lauda soojustamisele. Puudulikust soojustamisest tulenev toodangu kadu on Eesti NSV-s hinnatav 8 miljoni juurdekasvu kilogrammiga aastas. See nõuab suurimat tähele-

panu olemasolevate lautade korramisele ja seda isegi uus-ehituse arvel. Saksa DV-s on see küsimus veel lahtine.

Meie oludes määratud sõltuvnäitajad muidugi ei sobi Saksa DV oludes, kus talvekliima on soojem. Teisest küljest aga soodustab meil olukorda soe allapanu, mida Saksa DV-s pole. Pealegi on neil kasutusel loomadele külmad metall-rest-põrandad. Enne omapoolsete uurimiste alustamist tahetigi kuulda sinsetest arutustest ja tulemustest.

Kas tulemusi on ka rabavaid?
Kõige rabavam neist oli tulemus Habaja soovhoosi sigalas, kus 60 cm-ne aluspanukihi kasutuslaest ümberehitatud laka-lael tõstis esimesel aastal juurdekasvu 35 tonni võrra ja seda 17% madalama sööda-erikulu-ga.

Milline oli Saksa DV teadlaste suhtumine Teie ettekandesse?

Igale lektorile teeb heameelt loengule osutatud tähelepanu. Nõupidamisel esitatud loengut tuli veel korrata kolmel korral Potsdami Maaehituse Instituudis, Dresdeni Tehnikaülikoolis ja Saksa DV Ehitusakadeemia laudakliima komisjonis Berliinis.

Mida hindate esinemise peatumisena?

Sealset huvi asja vastu ja otsust teha algust samalaadsete uurimustega. Pole kahtlust, et selle mõju kandub tagasi ka siia ja aitab parendada meiegi notsude laudakliimat.

Meie uued teaduste kandidaadid

Elektrotehnikateaduskonna tehnikakandidaatide pere on jälle täienenud; värsketeks kraadikandidaatideks on elektri-ajamite kateedri õppejõud Juhan Laugis ja Eino Sepping.

Juhan Jaani p. Laugis on sündinud 7. märtsil 1938. a. Tallinna Polütehnilise Instituuti astus ta 1956. aastal ja lõpetas instituudi tööstuse elektrifitseerimise erialal 1961. aastal. Pärast lõpetamist töötas ta PI «Kommunaalprojekt» insenerina ja seejärel Tallinna Elektrotehnikatehase insener-konstruktorina. Alates 1964. aastast töötab J. Laugis TPI elektri-ajamite kateedris.

Esimestest päevadest alates hakkas meie lugupeetav kolleeg usinalt kaasa lööma magnet-hüdrodünaamilise (MHD-) ajami uurimisgrupis, keda juhivad dotsent Hugo Tiismus. Magnet-hüdrodünaamiline ajam on uus elektri-ajami liik, milles elektrienergia muundatakse vahetult, ilma mehaanilise ülekandemehanismiga vedela metalli liikumise energiaks. Käesoleval ajal on juba paljudes NSV Liidu ettevõtetes juurutatud MHD-ajameid värviliste metallide (Mg, Zn, Pb, Sn, Hg) torustranspordiks ja doseerimiseks. Nende ajamite juhtimine ja reguleerimine toimub praegu veel avatud juhtimissüsteemide abil, mis aga ei taga vajalikku reguleerimisvõimet mitmesuguste häiringute olemasolu tõttu. Sel- lepärast hakati üldnimetatud uurimisgrupis tegelema MHD-ajami automaatreguleerimise probleemiga ja esimeseks töö- saavutuseks sellel alal on Juhan Laugise väitekirja «Magnet-hüdrodünaamilise ajami au-»

tomaatreguleerimissüsteemi uurimine». Põhitähelepanu koondas väitekirja autor MHD-ajami kui reguleerimisobjekti uurimisele ja saadud tulemuste alusel sulametalloja automaat- sele stabiliseerimisele.

Oma väitekirja kaitses Juhan Laugis möödunud aasta juunis V. I. Uljanovi (Lenini) nimelise Elektrotehnikainstituudis. Amet- likeks oponentideks olid profes- sor J. A. Sabinin ja dotsent F. N. Golubev.

Eino Akseli p. Sepping on sündinud 30. jaanuaril 1938. aastal. Tallinna Polütehnilise Instituuti astus ta 1958. aastal ja lõpetas instituudi 1964. aastal. Pärast instituudi lõpetamist töötas ta lähikese aega Rõngu Elektromehaanikatehases ja 1965...1968. a. õppis Moskva Energeetikainstituudi aspiran- tuuris.

Aspirantuuris õppimise vältel valmis tal professor A. S. Sand- leri juhendamisel väitekirja «Asünkroonse ventiilkaskaadi uurimine tüüritavate ventiili- dega rootori ahelas ventilaator- karakteristikuga koormusme- hanismide jaoks». Oma väite- kirjas suunas autor põhilise tä- helepanu ventiilkaskaadide au- tomaatreguleerimissüsteemide loomisele ja arvutusele. Töö tu- lemusena on välja töötatud mit- telinearsete karakteristikutega

Oma väitekirja kaitses Eino Sepping möödunud aasta mais Moskva Energeetikainstituudis Ametlikeks oponentideks olid professor S. I. Lutidze ja tehni- kakkandidaat S. Z. Barski.

Väljakujunenud tava koha- elt on taoline kirjatükk ajalehes ilmunud kohe pärast asjaosa- liste väitekirjade kaitsmist ning võib tekkida mõte nagu oleks see nüüd juba lootusetult hili- nenud. Võttes aga arvesse, et Juhan Laugis ja Eino Sepping alles hiljuti said kätte tehnika- kandidaadi diplomi, oleme ar- vamusel, et nüüd on just paras aeg neid õnnitleda ja soovida neile püsivalt ja indu alustatud teadlasteed sammudeks.

Kolleegid elektri-ajamite kateedrist

Märtsikuus kaitses Leningra- di Polütehnilises Instituudis füüsika kateedri assistent Jaan Järvi kandidaadiväitekirja ja talle omistati tehnikateaduste kandidaadi kraad. J. Järvi sün- dis 1939. aastal Raja külas Pär- nu rajoonis.

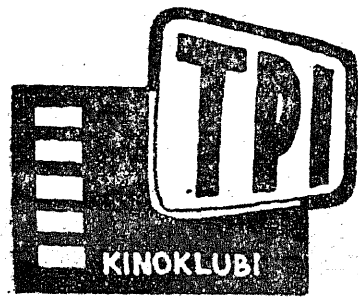

J. Järvi kandidaaditöö tea- ma on «Elektrisüsteemide staa- tiliste reaktiivvõimsuse kompen- saatorite dünaamika küsimuste uurimus».

Antud töö käsitleb konden- saatorpatareidest ja pöörleva magnetväljaga juhitavast reak- torist koosneva staatilise kom- pensaatori (SK) dünaamiliste ja staatiliste karakteristikute ana- lüüsi. Töös on toodud SK dife- rentsiaalvõrrandid ja nende ra- kendamiseks vajalikud reaktori elektromagnetilised põhisõltu- vused. Viimased kehtivad univer- saalseina reaktoreile võimsusega 0,15-500 MVA. Samuti on lei- tud põhilised faktorid, mis mää- ravad reaktori - väga ebalih- tearse aparaadi kiirtoimelisuse parameetrid.

Töös on ka soovitusel SK automaatjuhtimissüsteemi loo- miseks ja nimiparameetrite va- likuks ning on lahendatud juh- timissüsteemi kaitsmise küsimused. Uuritud on SK automaat-regu- leerimisprotsesside kiiruse ja kvaliteedi küsimusi ja ta kasu- tamist pinge stabiliseerimisel tõukelise reaktiivkoormuse pu- hul. Selline koormus esineb näi- teks metallurgiatehastes.

Füüsika kateeder

KINOKLUBI TÖÖST

Vabariigi suurim kinoklubi on käsil viies hooaeg. Eelmise möödus tähtsa sündmuse, V. I. Lenini 100-nda sünni-aastapäeva tähe all, millele oli pühendatud mitmeid üritusi, muuhulgas Lenini teemal pühendatud filmide saril, väljapanek- kud kinoklubi vitriinides, vestlused jne. Meeldiv on märkida, et TPI kinoklubi edukat tööd märgiti ära ühikulisel kinoklubide konkursil, mis oli pühendatud V. I. Lenini 100 sünni-aastapäevale.

TPI kinoklubi moodustati 1966. a. detsembris 4-5 aktivisti eestvedamisel kino «Partisan» baasil. Peale meie klubi alustasid «Partisanis» ka «FIMA» ja «KIM». Esimestel hoo- aegadel oli meie põhiliseks töövõr- kime filmide vaatamine koos liih- kesse eelneva ettekandega filmi au- toritest. Esinemas on meil käinud pea kõik Tallinna ja mitmed Moska- va filmitegelased. Sageli tegid ette- kanded ka meie klubi aktiivi liik- med ise. Vahel toimusid arutelud, kohtumised filmiloojate kollektiiv- dega, temaatilised õhtud (näiteks olümpiamängudele pühendatud fil- mi puhul kohtusime Ants Antsoni- ga). Kasulikud kontaktid löime vabariigi teiste klubidega, eriti ko- linoortele klubiga «FIMA». Oli koh- tumisi Nõukogude Liidu teiste klubi- bidega nagu Sverdlovski «Ural- mašiga», Novosibirski klubiga, klubi- bidega Moskvast ja Leningradist. Seda eriti Moskva rahvusvahelise festivali aegu. Neljandat aastat hoia me ühendust Helsingi Tehnika- ülikooli kinoklubiga.

Esimestel aastatel soetasime ka vitriinid, millede kujundamine ait- tab omalt poolt kaasa filmipropa- ganda tegemisele nii klubis näi- datavate kui ka pealtnäha ekraani- del linastatavate filmidele. Heaks kinoklubi eesmärkide seilgamise ja reklaami vahendiks on olnud ins- tituudi ajaleht «Tallinna Polü- tehnik». Veelgi laiemat tribüüni andis meile vabariigi ajalehed «Noorte Hääl», «Rahva Hääl», «Mo- lodjož Estonii» ja «Sovetskaja Estonija».

Pöördeliseks kujunes meie klubi- le instituudi aula avamine, mis on vabariigi üks moodsamaid ja suu- remaid 700 kohaga. Instituudi kõik organisatsioonid - eeskätt rekto-

raat, partei- ja komsomolkomitee ning ametühing pole oma abist kunagi ära öelnud. See aga tähendab, et meil on ruumide, teeninda- va personali ja ka mõningate ma- jandusküsimustega «lahe» olukord. Oligu siiski märgitud, et klubis on kehtestatud liikmemaks rubla aastas, mis aitab kõigist järelejäänud ma- janduslikest raskustest üle. Töö toi- nub abonemendi vormis. Abono- mentkaart on tehtud pooleks aas- taks. Õhtud toimuvad üle nädala.

Meie tihedad sidet instituudi par- tei- ja komsomolorganisatsiooniga iseloomustab see, et instituudi par- teikomitee palvel korraldab kino- klubi filmide valikut ja kohale-

toomist TPI parteikomiteele, et komsomolkomitee palvel korralda- me juba traditsiooniliseks saanud Rahvusvahelise Üliõpilaspäevale pühendatud filmihommikut.

Kui esimesel etapil oli meie ajatajateks eeskätt kino «Parti- san» ja ka ENSV Riiklik Kinematograafia Komitee, siis nüüd võime neile lisada Vabariikliku Kinoklubide Nõukogu, ENSV Kine- matograafide Liidu ja Nõukogude Filmiinstituudi Propaganda Büroo.

TPI kinoklubisse kuuluvad 1070/71 hooajal TPI üliõpilased, õppejõud, teenistajad, instituudi lõpetajad ja töötajad ka ENSV Kõrgema Haridus- se Ministeeriumist, ENSV Teaduste Akadeemiast, TPE-i ja Konservatoori- umi üliõpilasi. Klubi tööd juhivad 11 liikmeline nõukogu esotsas presi- dendiga. Klubi nõukogus on käes- oleval hooajal 7 üliõpilast ja ins- tituudi lõpetanut ja 4 õppejõudu. Nõukogu töös on jaotatud gruppide vahel: organisatsiooniline, reklaam- ni-, press-, administratiivne grupp, sekretär, kassir, seff-konsultant, kino direktor, presidendid abi. Kõi- kidel gruppjuhtidel on oma aktiiv liikmete hulgas.

Vile aasta kogemuste põhjal võib öelda, et vabal vastuvõtul jaguneb liikmeskond nelja kategooriasse: 1) liikmed, kes võtavad aktiivselt osa klubi tööst ja täidavad pidevalt nõukogu ülesandeid (paarküm- mend); 2) liikmed, kes käivad regu- laarselt klubi üritustel, võtavad osa arutlustest jne. (200), vahel ka täidavad mõnd ülesannet; 3) liik- med, kes käivad klubis õhtutel eba- regulaarselt, arutluste ajal moodus- tavad passivse massi või lahkuvad hoopis (250); 4) liikmed, kes astu- vad karmesti klubi liikmeteks, kuid abonemendi ei külasta. Sellised ju- huslikud liikmed tuleb, kui pole pi- devat põhjust, klubi nimekirjast kustutada. 3. kategooria on see, mil- le kallal tööd tuleb teha. 2. kategoo- ria aga peaks kord-korrald taime vastutusrikkamaid funktsioone, sest nendest saavad tulevased klubi ju- hid.

Tänu suurele saalile suurenes klubi koosseis. Seenähtav on meie klubi- le omane mitmekesiste vormide kasutamine ja katsetamine, mis on tingitud juba klubi suurusest (kui- ja poolsada liiget). Selleks, et või- malikult paljudele liikmetele läheneda, suurendada ja süvendada nende huvi filmikunsti vastu, tuleb seda paratamatult teha. Lisaks juba eelpoolmainitud vormidele oleme kasutusele võtnud ankeeteerimise (k.a. sügishooajal 2 ankeeti); fil- mide paremsjärjestuse määramise- häälletamise teel, eriti pikkade fil- miõhtute puhul, trükitud eesti- ja

venekeelsed annotatsioonid. Möödu- nud hooajal katsetasime arutelude- ga, mis toimusid mingil teisel päe- val peale järjekordset kinoklubi õhtut. See on hea seetõttu, et ta annab võimaluse igalhel eelnevalt iseseisvalt analüüsida nähtut. Kah- juks selgus, et üliõpilaste ja õppe- jõudude suur koormus ei anna võimalust kahe õhtu pühendamiseks nädalal filmikunstile. Ja ka klubi nõukogule oli see küllalt tömahu- kaks. Käesoleval hooajal viime arutlused ja filmide hindamise läbi peale filmi läbivaatust, tehes enne arutluse algust viie-minutilise va- heaja, et võimaldada lahkuda kõigil nendel, keda filmikunst tõsisemalt ei huvita ja kes tulid veetma oma õhtut. Ka sellise õhtuveemise funktsiooni täitmine on kõrgemas tehnilises koolis tähtis ülesanne.

Meie töö esimestel aastatel oli mõnelgi juhul raskusi iga-aastase liikmeskonna komplekteerimisega, tuli individuaalselt käia selgitamas ja veenmas. Viimased hooajad on liikmed vastupidise tendentsi tähe all. Pole võimalik vastu võtta kõi- ki soovijaid, kes tulevad hilinemis- sega. Siin on muidugi peale eel- poolmainitud tegurite väga tähtis osa programmil. Üheks esimeste aastate suurimaks puuduseks oli eelnevalt abonemendis väljakuulu- tatud filmide sunnitud asendamine, mis kutsus esile liikmete põhjenda- tud nurina. Tihti oli põhjuseks see, et planeeritud uudisfilm põlnud veel laenuuskontoris jäänud, vahel asendasime jällegi nõukogu otsusega filme paremetega, mis äs- ja olid laenuuskontoris jäänud. NEPB oli raskusi oma programmi mitmeks kuuks ette planeerimisega, sest paraku saadeti ka meile Mosk- vast täiesti juhuslikult programme, juhtus ka, et film oli läinud praaki ja see tuli paratamatult asendada. Programmi koostamisel arvestame võimaluse piires kõiki liikmete poolt esitatud soovide (soovide ja ettepanekute tarvis on meil files seadud postkast).

Meie klubi paneb peamist rõhku tutvumisele filmidega, millel on

tähtis koht filmikunsti arengus. Suureks puuduseks on senini kind- la prognoosi järgi läbiviidava fil- mialajoo kursuse täideviimatus. Il- ma põhjaliku filmikunsti ajaloo tundmiseta on raske mõista kaas- aja filmi ja orienteeruda kõigis muu- tustes. Filmialajoo kursuse läbiviimi- ne koos terviklike filminäidetega jääb allakirjutatu arvates vabariik-liku Kinoklubide Nõukogu esma- seks, kuid ilmselt tulevikulisel- seks. Meie kinoklubis esinenud ar- vukate vabariigi filmitegelaste ette- kannete järgi võib otsustada, et sellise kursuse läbiviimine on meie vabariigi teoreetilises osas täiesti reaalne. Järgu siis vabariigi kine- matograafide ja filmi alal töötajate liitude ja komiteede hooles, kui- das leida võimalusi filmimaterjali juurde, ühikuliselt filmiklubidele eeliselt tähtsaks järgmiseks sam- muks on ühikulisel Kinoklubide föderatsiooni loomine, mida meie ei väsi rõhutamast.

Üheks tähtsaks löiguks on klubi töös filmialase kirjanduse ja aja- kirjanduse propageerimine. Meil on ühiseelamus avatud oma filmialase kirjanduse nurk, kus on paljud vi- mastel aastatel Nõukogude Liidus ilmunud filmiteoreetilised raama- tud. Filmialase reklaami osas on tähtis koht «TP» avaldataval infor- matsioonil parimate filmide kohta, mis pealtnäha ekraanidel linastatak- se. Möödunud hooajal oli see regu- laarne ning selles hinnati ka iga konkreetset filmi viiepalli süste- mis.

Oleks veel paljust pajafada, kuid jäägu järgmiseks korraks siin esi- tatud ülevaate sügavam juurdle- mine, sest ilmselt vajaksid üksikud punktid eraldi artikleid.

Loodame, et vabariigis äsja loo- dud ja loomisele tulevad klubid tuult purjedes saaksid. Eriti oota- me kinoklubide loomist kõigi Eesti kõrgemate õppeasutuste juurde. Oleme jõudumööda valmis ka ise alustama.

T. MERISALU

TPI kinoklubi presidendil abi

Eesti NSV teeneline kunsti- tegelane KAAREL TOOM esi- neb 15. aprillil k. a. kell 19.00 teemal «Kõneleja hingamine ja hääleseade põhiliselt».

KÕNEÜLIKOOLI NÕUKOGU

2000 KM LÕUNASSE...

Vigurlik oli tänavune küünlakuu. Suusarõõme tuli minna kaugele otsima. Tänu ELKNU Veskkomiteele avanes 35 meie vabariigi noorel võimalusel sõita lund otsima kevadtalvisesse Bulgaariasse. Seitsmes osa gruppist olid tipikad — teenistujad Sirje Urb ja Inna Vasko ning tudengid Kalle Jaanson LA-101 ja allakirjutatud.

Reisi algus oli kaunikesti talvine «Estoniaga» Moskvasse. Seal edasi aga juba Moskva—Sofia ekspressiga. Kui Moskvas näpistas veel kõrbe külm siis poolelunnis peatused Kišinjovis ja Bukarestis andsid tunda tšelist kevade hõngu. Moldaavia ja Rumeenia pealinnade vahel Ungenos vahetati rongil rattad ära, aga rong veeres edasi, nagu poleks midagi juhtunud.

Sofia võttis meid vastu hoopiski kevadiselt: kaheteistkümmene soojakraadi ja kuivad tunda tšelist kevade hõngu. «Sofia kasvab, kuid ei vanane», on kirjutatud linna vapile. Bulgaaria pealinn tekkis Euroopat Lähis- ja Kesk-Idaga ühendavate kaubateede ristumispäigas. Tema enam kui kahe tuhandeaastasest minevikust räägivad 28 muuseumi ja linnatänavad ise: kesklinnas on mitmes kohas välia kaevatud roomlaste-aegseid ehitisi ja Sofia keskvaljakut altpoolt läbivates tunnelites satume niisamuti väljakaevatud muististele.

Keskealisest Sofias jättis eriti võimsa mulje 1912. aastast pärinev Aleksander Nevski katedraal, mis rajati Bulgaaria Türgi ikkest vabastanud vene rahva auks. Et aga linn noor on, sellest räägivad arvukad uued elamurajoonid ja et miljonile lähenevast elanike arvust ligi 10% on Sofia 16 kõrgema õppeasutuse üliõpilased.

Poolteist päeva Sofias läks kui lennates ja edasi viis meid läbi Plovdivi Pomporovasse. Suusatamine oli ju meie põhieesmärgiks ja Kularovo (nii nimetatakse seda paika) on Borovezi kõrval üks tuntumaid Bulgaaria mägiuurorte. Kui otsida Pomporovat Bulgaaria Rahvavabariigi kaardilt, siis võid ta leida Plovdivist otse lõunasse vaadates. Rhodope mäestiku ühe kõrgema tipu Snežanka jälamilt. Kuurort on 1650 m kõrgusel merepinnast, ent kliima on seal tänu Egeuse mere lähedusele kaunis pehme. Aasta keskmine temperatuur on küll vaid +5°C ja lumekattetki on ca 130 päeva aastas, ent selle eest pilviste päevade arv jääb alla päikesepaisteliste. Oktoobris ja mai algul võib esineda isegi lumelaviine.

Meid võttis legendaarse lauliku Orfeuse kodumaa vastu ti-

heda lumesajuga. Kui buss lõpetas usina mööda mäekülge kulgevat maanteed mööda ülesronimise hotelli «Snežanka» ees, lõppes ka lumesadu ja meile avanes kirjeldamatu panoraam. Hingatagi oli raske (kõrgus ikkagi!) ja nii kulutasimegi esimese õhtupooliku täielikult aktiiviseerumisele ja ümbrusega tutvumisele.

...SUUSATAMA!?

Pomporovo väljaehitamist alustati 1960. aastal. Praegu on seal peale hotelli «Snežanka» veel kaks turismihotelli «Panorama» ja «Orfeus» ning veel suur hulk villasid, puhkekodusid ja panstone. Kõik nad asetsevad väiksemate küngaste tipudel ja nende terrassidelt avaneb hrarav vaade ümbritsevatele tippudele. Mäed oma majesteetliku rahu ja vaikusega häütavad peast viimasegi muremõtte. Kirjeldamatu on mägede ilu... Selle kohta võib öelda vaid nagu mägitarkajad: «Mägedest ilusamad võivad olla vaid mäed». Kuurordi õhk on eriti sobiv hingamisteede kroonilistest haigustest raviks, samuti soovitatav Vasil Kolorovi nimelise kuurortit ka südame- ja närvihaiguste all kannatajatele.

Igas hotellis on restoran, kus orkester vahetub iga kuu esimesel päeval, ja väga mitsekalt rahvuslikus stiilis sisustatud veinibaar, mille tõlgendamatu nimetusega «mehana».

Järgmised päevod sisustas suusatamine. Suusarõõme Pomporovo päikesel all võivad nautida ka need, kes kordagi varem pole seisnud slalomisuuskadel ja tundnud jalas raskeid saapaid. Algajate tarvis leidub seal küllalt lamedaid nõlvakesi õppimiseks ja harjutamiseks. Kellel aga mõned pöörded õigesti välja tulid, ei see enam harjutusnõlvale jäänud, vaid ruttas okasmetsaga kaetud Snežanka 1938 m kõrgusele kuplile. Tippu viib kaks kõisteed, alumine neist 750 m pikkune lõneb Studenetsi-nimelisel tipul. Seal saab alguse teine ja pikem 1250 m pikkune kõiste. Ühesõõit võttis aega 17 minutit. Kuplilt alla toob kolm suuremat terrassi, mida eraldatakse värvide järgi: sinine, punane ja must rada. Neljas, roheline on tunduvalt lihtsam ja seda kasutatakse turistide rajaks. Peale esimesi laskumisi harjutusnõlvale asusime rohelise raja kallale. 1800 m pikkune ja ca 200 meetrise kõrguse vahel trass andis ootamatult kergelt alla. Pisut tegu oli ühe seinaga, aga

ka see ei jäänud takistuseks. Järgmiseks proovisime sinist rada. See oli tõsisem pähele. Sinise raja seintel said kõik, kes meie grupist sõandasid sealt laskuda, korra või kaks lund puudutada ka millegi muuga peale suuskade. Alles viimastel päevadel läbisid meie tublimad sinise raja vigadeta. Laskumise kiirus oli kohati 60...70 km/jt. Punase ja musta — tõelised võistlustarvid — jätsime spetsialistidele. Sel ajal kui meie seal olime, peeti Pomporovos

Bulgaaria ametühingute meistrivõistlused murdmaa- ja mäesuusatamises. Mäesuusatajad olid päris tublid, murdmaal võistlejad aga oleksid tubliksid alla jäänud vist isegi meie koolinoorte nooremale vanuseklassile.

Need meie grupi liikmed, kellel olid kaasas murdmaasuusad ja kes seeõõttu küllaltki soolise hinna eest (ca 2...4.50 rubla) mäesuuski ei laenuanud, veetsid oma suusatamisaja 15 km murdmaarajal, mille start ja finiš asusid alumise kõiste lõpus. Meie naispere kasutas agaralt kahte kaasasolnud «Salvo» kelku, laskudes ca 200 m pikkusest kelgurajal.

Pärast suusasõitu sai küll võtta kuuma dušši, aga ühest asjalikust maasavast oli puudus küll. Õhtuid sisustas lauatennis, male või bridžimäng või sai õhtu veeta restoranis tantsuringis.

Pomporovo päevadesse tõi värvikat vaheldust ekskursioon väikelinna Smoljanisse (3000 el.). Linna üldplaan oli väga huvitav: ca 15 km pikkune mägede vahel lookev tänav ja selle ühel küljel allpool ja teisel pool ülevalpool tänavat mäekülgedele pääsukesepedena kinnitatud elumajad. Tõelise elamuse pakkus Smoljani etnograafiamuuseum, mis ei jäänud sugugi alla Sofia samalaadsele. Arvatavasti (vähemalt muuseumi küllalisraamatu järgi otsustades) olime esimesed eestlased Smoljanus.

Kaheksa päeva Pomporovos möödusid valguna. Ei saanud veel arugi, kui tuli lahkumise aeg. Puhanutena ja päevitunutenena istusime bussi. Et jälle läbida marsruut Tallinn—Pomporovo, ent nüüd suunaga Pomporovost Tallinna poole.

Matk läbi kevade talve ja tagasi sai otsa rütem kui soovime ja tõi meid taas töö ja õpingute argielle.

NEEME VELLEND,
K-21
AVO RAIG,
E-24

Mõningaid tulemusi ja ettepanekuid

1970/71. õppeaasta sügissemestril viis rahvakontrolligrupi õppeoskari (komisjon koosnes vanemõpetajad V. Kurvits, V. Strižak ja L. Lambakhar ning õpetaja E. Kärrike) õhtuse teaduskonna üliõpilaste hulgas läbi ankeedi, mis sisaldas 16 valikvastustega küsimust. Juhul kui antud valikvastused ei peegeldanud vastaja arvamust, oli vastajal õigus kirjutada ankeedi oma vastuse varfant. Viimases, 16. punktis võisid üliõpilased teha oma märkused ja ettepanekuid.

Põhinedes õhtuse teaduskonna küsitlemisel on läbiviidud uurimusi oma iseloomult sotsioloogiline. Antud uurimuse eesmärgiks on aidata teaduskonna üliõpilasi maksimaalselt ära kasutada need võimalused, mis neile antakse nii tootmisettevõttes kui ka TPI-s loengutest ja õppetööst osavõtuks ja oma õppeedukuse tõstmiseks.

Küsitleti II ja III kursuse üliõpilasi, kokku saadi täidetult ankeete 61%. Küsitlute üldarvust on naisi 58%, perekonnainimesi 30%, neid, kes omavad elamispiinda üle 7 m² — 53% ja neid, kes elavad ühiselamus — 7%. Mis puutub töökohta, siis 141 küsitletud üliõpilase kohta tuleb 68 erinevat tööstusettevõtet, asutust ja organisatsiooni. Uhes ettevõttes töötab tavaliselt üks, harvemini 2 üliõpilast. Ainult 6—7 ettevõtet või asutust annavad tööd suuremale arvule, nimelt 7—9 õhtuse teaduskonna üliõpilasele.

Üliõpilaste selline laialipilatus mööda paljusid ettevõtteid ei soodusta tihedate kontaktide loomist ettevõtte administrat-

siooni ja dekanadi vahel. Ankeedi küsimusele «Kas Te peate vajalikuks tugevdada sidet dekanadi ja ettevõtte vahel?» vastas jaatavalt 60% küsitlenuist.

Nagu selgus ankeedist, omab õhtuse teaduskonna üliõpilaste põhihulk kõik tingimused korrapäraseks osavõtuks õppetööst instituudis; täiesti on õhtuse ja õõvahetuse tööst vabastatud 76%, ainult 5% töötab õhtuses ja õõvahetuses, komandeerimistest täiesti vabastatud või sellega mitte seotud on 30 inimest. 73%-l üliõpilastest ei ole raskusi õppepuhkuse saamisega, ühiskondlikest ülesannetest on vabastatud 61%.

Kuid ei saa mööda minna üksikute üliõpilaste (neid on 19) kaebustest seoses sellega, et neil on raskusi õppepuhkuse saamisega. Samuti tuleb aidata neid õhtuse teaduskonna üliõpilasi, kellel on 2—3 ühiskondlikku ülesannet.

Ankeedi küsimusele — «Kas perekondlikud põhjused takistavad loengutest osavõttu?» andis 66% küsitlenuist eitava vastuse.

Valusaim küsimus õhtuse teaduskonna üliõpilastele on ajalbilans. Sellega on seotud vastused küsimustele — «Kas üliõpilased jõuavad esimesele loengule pärast tööd?»; «Kas nad võtavad osa konsultatsioonidest?». Nende ümber keerlevad üliõpilaste ettepanekud õppetöö päevade arvu, õppetöö tunniplaan ratsionaalse koostamise, eksamite, autotranspordi, loengule ettenähtud aja lühendamise, õppetöö alguse ja lõpu ja muu kohta.

(Järg lk. 4)

Mida üliõpilane arvab praktikast?

Tulevased spetsialistid peavad saama mitmekülgse ettevalmistuse, sellepärast on meie instituudis suurt tähelepanu pööratud praktikale. Aga mida arvavad asjaosalised ise? Kas nad on rahul praktikaga? Käesoleva artikli autorid küsitlesid mitmeid majandusteaduskonna tudengeid ja vilistlasi ning arvavad, et võivad nüüd kogutud andmeid tutvustada ka «Tallinna Polütehniku» lugejaskonnale.

Enamus küsitlenuist pidas praktikat väga tähtsaks. Leidus ka neid, kellel ei olnud nii kõrget arvamust. Nii ühel kui ka teisel juhul tehti tõsiseid märkusi üliõpilaste rakendatuse kohta praktika ajal. Oleneb ju sellest, kuidas üliõpilane töötab praktika ajal, tema erialane ettevalmistus. Kuid on ettevõtteid, kus praktikandis nähakse seda jõudu, mis teeb ära piltlikult öeldes kogu raamatupidamise töö. Ettevõtetel on sellest suur abi praeguse tööjõu defitsiidi juures. Aga oma tulevikule need ettevõtted küll ei mõtle. See noor spetsialist, hirmutatud oma esimesest töökohast praktika ajal, võib hiljem hakata kasvõi masinakirjutajaks, ja raamatupidajaid jääb ikka vajaka. Praktikalise kogemused jäävad pinnapealseiks, sest kõik on tehtud kiirustades, ilma süvenemiseta.

Muidugi esineb ka vastupidiseid juhte ja selle üle üliõpilased ei nurise. Kui on tööl olles aega rohkem, jõuab oma tööoperatsiooni alati edukalt sooritada ja eriala raamides ka naaber-operatsioonidesse pilgu heita. Igal juhul on nüüd võimalus süveneda, sest üks operatsioon on kindlasti käes ja ka teised ei jää võõraks. Mis jääb puudu praktikalistest oskustest naaber-operatsioonide sooritamiseks, seda korvab nüüd teooria parem tundmine.

Praktika pikkusega ollakse rahul, kuid samas tahetakse näha, et tööajast (süü on mõeldud 3 tundi) oleks võimalik uurida ka mõnd kitsamat probleemi antud ettevõttes ja koguda materjali kursuse- või diplomitöö jaoks. Praktikant, kes on 8 tundi töötanud palga-

lisel töökohal, ei jää heameelega tunniks-kaheks tehasesse, et tsehhi uurima minna teda huvitavat tehnoloogilist protsessi, töö ajal aga on kõigil kiire, siis pole nagu kellegi poole pöörduda. Mis puutub palgalisse töökohta praktika ajal, siis sellest on kõik üliõpilased huvitatud. Tudengi rahakott, teadagi, pole kunagi pungil. Mõned arvavad, et erialaseid kogemusi jääb küll selle tõttu napimaks, aga muud lahendust ka ei leitud.

Küsimusele: «Kas Te peate vajalikuks üliõpilase töölejätmist ettevõttesse, kus ta oli diplomieelsel praktikal?» oli poolt ja vastu hääletatud peaaegu võrdselt. Osa arvas, et mehaanikateaduskonna lõpetanud insener peaks kindlasti ise jälgima, mis tema diplomiprojektist saab: kas see jääb riulile tolmama või rakendatakse ta käiku. See on tähtis juba inseneri tuleviku seisukohalt. Aga majanduses ei ole päris nii. Siin võib oma töövilja mõnel juhul näha alles aastakümnete pärast. Seega noor majandusspetsialist, kes on diplomieelsel praktikal näites toiduainete tööstuses ja märkab, et teda haaraks kindlasti rohkem kergetööstus, võib pärast lõpetamist minna rahulikult sinna. See tuleb talle ainult kasuks. Muidugi parem oleks, et üliõpilasel endal oleks praktikale minnes juba huvi mõne tööstusharu vastu. Paraku aga juhtub veel nii, et praktikakohtast saadakse teada n.ö. 12. tunnil. Kes ees, see mees. Eri-soovidega tegeldakse vähe. Mõnikord on see ka õpperühmade passiivsusest.

Lõpetuseks võiks märkida, et praktika meie instituudis seisab täielikult oma ülesannet kõrguses. Aga üht-teist veelgi paremini korraldada annab alati.

A. Jürvetson, TP-21

M. Golovanova, TT-21

R. Keerutaja, TT-21

TEHNILISTE ÕPPE-

Möödsad tehnilised vahendid nagu helilindid, helifilmid, diafilmid, televiisioon ja heliplaadid on leidnud tänapäeval tunnustatud koha keeleõpetuses.

Milliseid eeliseid annab nende rakendamine õppeprotsessis?

Esialgu kasutati tehnilisi vahendeid ainult täiskasvanute õpetamiseks. Kapitalistlikes maades ilmnes sageli äritsemise ja kasutamisest vaim tehniliste vahendite (vrd. ka lihtsaimad õpikud, õppemasinad) valmistamisel ja levitamisel. Ameerikas püüti viiekümnendatel aastatel asendada õppemasinatega ja teiste tehniliste vahenditega õpetajaid. Sotsialistliku ühiskonna tingimustes valitsevad hoopis teised arusaamad tehniliste vahendite hindamisel. Meil on tehnilise revolutsiooni mõju ulatunud kõigile elualadele. See mõju peab ulatuma tehniliste vahendite kasutamise näol ka kooli. Tehniliste vahendite efektiivsus õppeprotsessis ilmneb mitmes aspektis: kultuurilises, keelelises, psühholoogilises, metoodilises ja kasvatulises aspektis.

Keelelised aitavad tehnilised vahendid saavutada häälduse ja intonatsioonipuhust, fraaseerimise selgust, grammatika korrigeerimise, kõnetaempo normaliseerimise, arusaamisega kuulamisoskust ja eeldusi spontaanses väljendusoskuses.

Psühholoogilises aspektis aitavad tehnilised vahendid tõsta huvi ja motivatsiooni, tähelepanu kontsentratsiooni ja meelespidamise võimet.

Metoodilisest küljest tagavad tehnilised vahendid võimalikult võõrkeelse ja nähtliku õpetuse, situatsioonilise kõne arendamise, range- ja ratsionaalsema metoodilise menetluse.

Tehnilised vahendid aitavad luua elulähedasi kõnesituatsioone, milles ka grammatilised harjutused muutuvad situatsioonilisteks kõneharjutusteks. Elavate situatsioonide loomise abil tekkinud spontaansed kõneharjutused aitavad välistada tarbetut ja mehhaanilist dialoogide

VAHENDITE KASUTAMISEST

pähetuupimist, mis taotleb demonstreerida näilist kõnelemisostust selle asemel arendada loomulikke tegutsemist ja kõnelemist. Tehnilised vahendid aitavad kaasa üksikute keele aspektide õpetamise üldõpetuseks muutmiseks.

Eespoolnimetatud üld- ehk koguõpetuse teostamisel tuleb arvesse võtta järgmisi kriteeriume: õppeeesmärki, didaktika põhiprintsiipe, vanuse ja arenemissuhholoogia iseärasused, auditoorse ja laboratoorse töö seostamine, leksika, grammatika ja foneetika seostamine kontekstiga, kuulamise oskuse arendamine konteksti abil, õppematerjali kasvatuliku väärtuse metoodiline arendamine. Rikkalikku audiovissuaalset rakendust võimaldavad järgmised metoodilised menetlused: vestlused tehniliste vahenditega; vestlused optiliste õppevahendite abil, jutustused piltide järgi, laboratoorse riiat kirjeldus, olukordade kirjeldus, kõne imiteerimine, dialoog, dramatiseering, esemete kirjeldus, isikute kirjeldus, diskussioon ja intervjuu. Kõneharjutusse on võimalik põimida otstarbekohane sõnavara ja grammatilised andmed. See võimaldab näidata grammatilise vormi ja funktsiooni ühtsust seoses kõnesituatsiooniga. Niisugust koguõpetust on praktikas harva näha, kuna seal domineerib grammatika ja leksika irdkäsitlus. Peab kahetsusega nentima, et

meil ei õnnestunud saada jaanuari nõupidamiselt Riias vajalikku konkreetset rakendusmaterjali ega tööjuhiseid tehniliste vahendite tegelekiks kasutamiseks. Saadud materjalid puudutavad juba tuntud üldmetoodilisi küsimusi ja õppetöö korraldust keelelises õppeasutustes. Tehniliste õppeasutuste keeleõpetuse spetsiifika jäi nähtavasti lahti mõtestamata ja oodatav abi saamata. Keskuses projekteeritav universaalne õpik pörkab suurte vastuoludele eriõppeasutuste sõna-

KEELEÕPETUSES

vara ja grammatika programmi-nouete küsimustes ega suuda neid vastuoludest rahuldavalt lepitada. Kõneoskuse arendamiseks peab aga nii sõnavara kui grammatika miinimum olema iga õppeasutuse tüübi jaoks eraldi konkreetset piiritletud. Seda ei saa teha universaalne õpik. Sellepärast ei ole seni niisugust õpikut ka ilmunud vaatamata KHM sellekohastele määrustele juba kümme aastat tagasi. Teostatavaks osutuvad siiski samaliigiliste õppeasutuste rühmadele koostatavad õpikud.

Mis puutub tehniliste õppevahendite kasutamise lüde, siis peab märkima, et ainult plaanikindel töö nendega annab soovitavaid tulemusi. Seejärel peab juhulsiikkuse vältimiseks planeerima tehniliste õppevahendite kasutamise terve se-mestriks ja sisse kandma õppejõudude kalenderplaanidesse. Ainult sel puhul võib loota, et tehniliste õppevahendite kasutamine rikastab õppeprotsessi, tõstab huvi ja tööproduktiivsust, süvendab kasvatustööd ja parandab kogu õppemetoodikat.

Oli lämmatavalt palav augustiku viimane pühapäev. Neli päikesest pruunistunud keha vedelesid Klooga rannaliival ja püüdsid juba jaheneva päikese kiiri. Hommikupoolikul oli see seltskond juhuslikult linnavahel kokku saanud ja kuna teha polnud öieti midagi, siis otsustati randa minna.

Mõni aeg valitses vaikus. Alguses ei osanud keegi midagi rääkida, sest polnud üksteist nähtud terve pika suve.

Anne, keda teised Baby'ks hüüdsid, veetis suve Musta mere ääres; Reet töötas ehitusmalevas; Oku oli maal vanaema juures, ja Endel lonkis niisama terve suve ringi.

See oli nende seitsmeteistkümnes suvi ja verivärsked abiturientid mõnulesid näiliselt millelegi mõtlemata kuuma rannaliival.

Järsku sõnas Reet: «Ei tea, kus me 10 aasta pärast küll olla võiksime? Siis oleme juba vanad inimesed...»

Kes teab, kuidas ja kui kaua see mõte ringi uitas, enne kui välja öeldi. Teiste nägudele oli näha, et see probleem ka neid huvitas.

Endel kõhis tähendusrikkalt ja keeras ennast kõhu. Anne jäi enda ette põrnitsema ning näis millegi üle juurdlevat. Oku libistas liiva ühest pihust teise ja vahtis pilvi.

«Misjooks 10 aasta pärast?» küsis Anne, «ütles parem, kus me tuleval aastal oleme?!»

«Jah, aga ei tea küll», sõnas Endel, «mina jään küll Tallinnasse. Otse tööle! Rahake hakkab siis ka ilusasti voolama. Onu lubas midagi hästi tasuvat ja põnevad vaadata. Ta on mul jõe lähedal, endal soe koht, aga abist ära ei ütle. Mamps ütles ka, et mine aga tööle, kes sind ülikoolitada jõuab. Viimase aas-

Olla või mitte olla ehk abiturienti mõtted

ta vean läbi ja siis — aidaal!» Reet jälgis mõtlikult Endli sõnadevoolu ja lausus:

«Ei, mina pööratan otsesemad Tartusse. Maksu, mis maksab, kuid sisse pean saama! Ma mõtlesin alguses küll, et lähen õige tööle. Mida teen ma seal aga oma 11 klassiga? Kui aga «kõrgem» seljataga, küll siis hakkab teaduslikku tööd murdma. Mis see siis ära ei ole! Viis aastast õpid, papalt saabub perioodiliselt rahalaevu ning elu on ilus. Kui kunagi doktor olen, siis mõtlen kindlasti, küll ma võisin ikka verisulis noorena rumal olla!»

«Oi, sa räägid nii julgelt,» ütles Anne, «aga mul hakkavad käed värisema, kui mõtlen, et pean «mati» eksamile minema. Issand, mis minust küll saab, juba praegu pabistan mis kole! Peale selle ei vea mul kunagi piletiga: ikka õnnetu number. Jäta või edasi minemata! Ma veel proovin kodus kaarte panna, eks vaatame, mis siis saab.»

Kaaslaste nägudele ilmus kerge naeruvine — Baby oli talle küll maailma õigeim ja parim nimi...

Jutt jooksis lususasti ja aeg möödus märkamatu.

Kuid odake... üks tegelane ei ole oma arvamust veel avaldanud.

Sõnavahetuses tekkis väike paus ja kõik märkasid äkki, et Oku ei ole midagi öelnud. Üldse oli ta omapärane ja natuke pikaldane poiss.

«Huvitav, Oku, miks sina kuu-

lad pealt nagu vaikiv raidkuju ja ei viska sõnagi sekka?» küsis Reet otsekohese ägedusega. Teda oli alati ärritanud Oku pikameelsus ning tüdruk pidas teda juhmiks.

«Te olete ikka kihvtid küll,» tuli Okule elu sisse, «arvate, ma niisama pealt kuulan? Aga mind hakkas vaevama selle asja teine külg. Teie räägite: lähen sinna, tänna, teen seda, teist. Mina aga ei tea, kuhu minna, mida teha? Aasta jooksul see ehk selgub, kuid mis saab siis edasi?»

«Edasi, edasi, küll ta on ikka imelik,» mõtles Reet, «edasi läheb kõik iseenesest, peasi on ülikooli sisse saada.»

«Võib olla ei olegi ainult eriala valik kõige tähtsam?» jätkas Oku oma mõttekäiku, «kas te olete mõelnud, mida tahtis Hamlet öelda sõnadega «Olla või mitte olla...»»

Tema viimased sõnad kadusid naerupahvakusse.

«Shakespeare!» «Hamlet!» «Ande-ja tunderikkust!!!» kõlasid läbisegi hüüded.

Ei, Oku ei pahandanud kaaslaste peale. Miks pidi ta vihas-tama sõprade peale, kes ei saanud temast lihtsalt aru.

«Oodake, las' ma lõpetan!»

muutus Oku kärsituks, «te ei saanud võib-olla minust hästi aru...?»

«Isegi liiga hästi,» kihistas õrnakene Anne.

«Sinust saab filosoof,» toetas teda Endel ja pilgutas Reedale silma, kes väikese halvaks-panuvarjundiga silmitses «filosoofi».

«Naer on terviseks, kuid kuulake mind!» lausus Oku. «Kas maailmal on kasu sellest, et me eksisteerime ja kui on, siis miline? Võib-olla maailmal ei ole vaja meid, kuid meil on teda vaja. Minu arvates pole üldsegi mitte tähtis, mida me teeme, vaid kuidas me teeme. Kas pole?»

«Ah, ära aja sellist jama palavaga suust välja,» ütles Reet, «läki parem ujuma!»

Kõik peale Oku jooksid valgehajalistele lainetele vastu, kikkasid, pritsisid üksteist veega ja lagistasid südamepõhjast naerda. Oku vaatas käratsevatele kaaslastele järele — polnud justkui tahtmist nendega koos joosta. Kord valla pääsenud mõte ei andnud rahu. Viimase suve jooksul oli ta tihti selle üle mõtelnud, kuid välja ütles ta selle täna, siin, päikesest kuumakõetud rannaliival.

«Jaa, Hamlet ei öelnud sugugi halvasti,» mõtles Oku ja sätis ennast kojuminekule.

Urve Mere, KP-41

Keelte kateedri poolt korraldatud kirjandusvõistluste II preemiaga auhinnatud töö.

INSTITUUDI UJUMISPAEV

Pühapäeval, 28. märtsil tõusis vesi «Kalevi» siseujulas üle kallaste. Kehalise kasvatuse kateeder organiseeris järjekordest üleinstituudilise ujumispäeva.

Seekord käis vees 484 üliõpilast. Rõõmustav oli näha võistlemas III ja IV kursuse üliõpilasi (vastavalt 75 ja 181).

Kahjuks leidub meil veel üliõpilasi, kes ei oska ujuda. Need suunatakse kateedri poolt organiseeritud kursustele.

Suvevaheajal peaksid kõik üliõpilased leidma aega tegevuseks ujumisega kui tervistava ja rakendusliku spordialaga.

P. JAHU

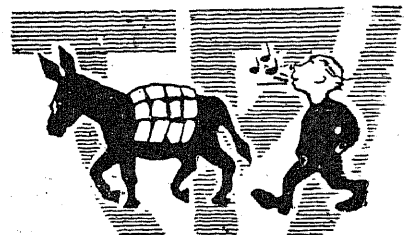
MEISTRIVÕISTLUSED LASKMISES

Nädalavahetusel toimusid Tallinnas ENSV üliõpilaste meistrivõistlused laskmises. Kuna osa võtsid ainult kaks kõrgemat kooli täisarvuliste võistkondadega (TRÜ, TPI), siis toimus ainult individuaalvõistlus.

Paremateks osutusid: MB-9 meestele Lind Raivo (TPI), naistest oli parim H. Rass (TRÜ), teine Tint Maia (TPI); MV-5 mehed: Lind Raivo (TPI); MV-5 naised: esimene H. Rass (TRÜ), teine M. Tint (TPI); harjutuses MP-5 oli naistest parim Krista Jürgenson (TPed), teine Tatjana Bulik (TPI) ja harjutuses MP-3 naistele Tatjana Bulik.

TRÜ VÕIT NAISTE KORVPALLIS

ENSV Kõrgemate koolide meistriks korvpallis naistele tulid järjekordselt TRÜ üliõpilased, teiseks platseerusid TPed ja kolmandaks TPI naiskond, neljanda kohaga pidid leppima EPA tüdrukud. Turniiri parimaks mängijaks tunnistasid treenerid üksmeelselt Katrin Ploomi TRÜ-st.

TULE MATKAÕHTULE!

Talviste matkateede mälestuseks ja eelseisvate kevad-suviste retkede vastu valmistamise tähe all korraldab TPI matkaklubi 18. aprillil õhtul «Pikos» matkahooaja avaõhtu. Jagatakse talviseid reisimuljeid, mida toetavad demonstreeritavad värvilised diapositiivid. Vaimu valmisolekut kontrollitakse viktoriinil, keha küpsust katsutakse jõu ja ilu numbrite abil ning tantsupõrandal. Muusika eest kannab hoolt orkester. Kui soovid meie matkaõhtust osa võtta, jälgi reklaami!

Avaldame kaastunnet rühmakaaslastele Albertile tema

ISA

surma puhul.

Õpperühm EK-101.

Südamlik kaastunne Sulle, Mihkel Pilving

ISA

surma puhul.

Rühmakaaslased TP-41-st.

Vast. toim. V. KALPUS

Organ partkoma, rektorata, komiteta LKSMЭ и профкома Tallinnского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn. Pikk tn. 40/42 MB-02884

Tellimise nr. 1116

Mõningaid tulemusi ja ettepanekuid

(Algus 3. lk.)

Seoses loengute lõpetamisega kell 23.20 tõuseb teravalt küsimus autotranspordi ajalise graafiku muutmise kohta. Neile, kelle õppetöö toimub Koplis, on väga tähtis, et autobussiliinide nr. 20, 2, 15 tööaeg oleks pikendatud.

Need, kelle õppetöö toimub Mustamäel, tõstatavad järjekordselt küsimuse autobussi nr. 13 liikumisest kuni instituudini. Autobusside tööaega ja marsruuti puudutab oma ettepanekutes 20% küsitletuist (eriti üliõpilased, kes hilisel õhtul sõidavad Koplist).

Ankeedis on leidnud käsitlemist ka konsultatsioonide küsimus. Nagu vastustest nähtub, käivad konsultatsioonidel harva või ei käi üldse 50% üliõpilastest. Sealjuures esinevad vastu-

sed, mis kutsuvad esile hämmeldust: «Ei leia, et oleks vajalik». Küsimus pälvib edasist uurimist.

Muidugi on raske ühes ankeedis hõlmata kõiki küsimusi, mis üliõpilasi erutavad. Mõnikord ei ole küsimused üksteisest tingitud. On ka võimalik, et me ise ei ole lõpuni uurinud küsimuste vastastikust seost. Siiski ühiskondlik tähelepanu õhtuse teaduskonna üliõpilaste vajadustele on positiivse tähtsusega. Ühest küljest paneb ta üliõpilasi analüüsima oma käitumist ja suhtumist õpingutesse ja töösse, teisest küljest valgustab ta ka mõningaid puudusi dekanaadi, instituudi ja ettevõtte administratsiooni töös.

V. KURVITS,

TPI rahvakontrolligrupi õppesektori juhataja asetäitja

MEISTRITITTEL TAAS TPI-S

Eesti NSV kõrgemate koolide meistrivõistlused korvpallis peeti seekord Tallinnas.

Esimene mäng tuli tehnika-üliõpilastel pidada tulevaste pedagoogide vastu. Esimesed 15 minutit kulgesid tasavärges võitluses. Siis aga haarasid TPI üliõpilased initsiatiivi ja võitsid poolaja 43:37. Olles parajas ülekaalus ka teisel poolajal võideti esimene kohtumine 97:68.

Mängus EPA vastu otsustavaks oli teise poolaja hea kaitsemäng ja õnnestunud kiirrünnakud. Ka selle kohtumise võitis TPI 83:61. (Poolaeg 37:35).

Esikohta otsustavas mängus kohtusid TPI korvpallurid TRÜ-

ga. Mängu algus kuulus tartlastele. Nad asusid juhtima 6:1, siis 10:3 ja 8. minutil juba 18:9. Siit peale suutsid TPI korvpallurid haarata initsiatiivi ja juba 11. min. tuli viik 20:20 ning poolaeg võideti 36:33. Ka teisel poolajal kulges tasavärgine heitlus, mis lõpeti TPI kasuks 80:77. Selles kohtumises olid resultatiivsemateks mängijateks TPI-s P. Tomson 24, V. Kirt 14, TRÜ-s A. Krikun 24 ja V. Kortspärn — 18 punktiga.

TPI esindusmeeskonna koosseisu kuulusid V. Kirt, I. Jur'o, R. Mitt, T. Randla, H. Puhm (kõik maandusteaduskond), P. Tomson (mehaanikateaduskond), A. Järvi ja E. Tolmats (ehitusteaduskond), A. Paist, T. Val'et, ja L. Viilul (energeetikateaduskond).

Kolme ülejäänud meeskonna vahel tekkis surnud ring. EPA võitis TPed 84:64, kuid kaotas TRÜ-le 60:65. Teatava üllatusena oli TPed võit TRÜ üle 73:68.

Parem korvide vahe omavahelises mängudes kindlustas teise koha EPA-le ja kolmanda TRÜ-le.

J. DUDKIN

SPORDIVÕISTLUSED APRILLIS!

Lauatennis	ENSV Üliõpilaste MV Tartu 10.—11. aprill
Korvpall (N)	TPI—Riia TR—Riia KKI Riias 10.—11. aprill
(M)	ENSV MV 15.—18. aprill
Võrkpall (N)	ENSV MV I liiga Tallinn 9.—11. aprill
(M)	ENSV MV I liiga Tartu 21.—24. aprill
Võrkpall (M)	ENSV II liiga konkurss-turniir Rakvere 14.—18. aprill
Sportvõimlemine	TPI MV Kopli võimla 9.—11. aprill
	ENSV Üliõpilaste MV Tartu 22.—25. aprill
Kl. maadlus	ENSV Üliõpilaste MV Tallinn 17.—18. aprill
Vabamaadlus	ENSV Üliõpilaste MV Tallinn 24.—25. aprill
Värvapall	ENSV Üliõpilaste MV Tartu 17.—18. aprill

Pioneerilaagrid

Ametiühingukomitee teatab, et 1971. a. suvel töötavad järgmised pioneerilaagrid:

1. Karepa (I ja II vahetus — 240 kohta) — Rakvere rajoonis (III vahetus — 160 kohta) I vahetus — 3.06.—28. 06. II vahetus — 1. 07.—26. 07. III vahetus — 29. 07.—23. 08.
2. Mustvee (üks vahetus — 80 kohta) — Jõgeva rajoonis 21. 06.—16. 07.
3. Häädemeeste (üks vahetus — 120 kohta) — Pärnu rajoonis 1. 07.—26. 07.
4. Leisi (üks vahetus — 80 kohta) — Kingissepa rajoonis 19. 07.—13. 08.

A/Ü komitee palub hiljemalt 12. aprilliks s.a. esitada teaduskondade a/Ü büroodele avaldused pioneerilaagri tuusikute taotlemiseks. Avaldusele märkida — millisesse laagrisse, millisesse vahetusse, lapse nimi, Leisi pioneerilaagrisse tuusiku taotlemise puhul — lapse sünniaasta, elukoht, kool, õpilaspileti nr. — vanemate sissetulekud ja perekonna suurus, kui taotletakse tuusikut soodustatud hinnaga (rbl. 9.—). Vastasel korral tuleb tuusiku eest tasuda rbl. 18.00.

TPI a/Ü komitee

Sõbratar sõbratarile: — Miks sa nii uhkelt riides oled?

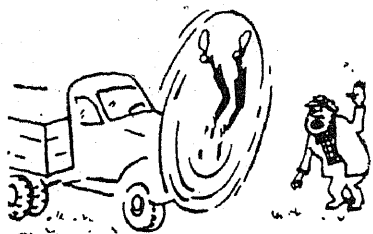
— Täna on koosolek...

— Ei taha uskuda, et sa koosolekuil käid.

— Mitte mina. Mu mees.

— Miks te õpetate pojale muusikat? Tal pole ju üldse kuulumist.

— Poiss ei kavatsegi kuulata. Ta mängib ise.

Lase käsi lahti!

TÄHELEPANU, ÕPPEJÕUD!

TPI kinofotokabinetti saabusid järgmised filmid:

1. Внешняя среда и защита радиоэлектронной аппаратуры. 3 части.
2. Противопожарная защита промышленных предприятий. 4 части.
3. Неорганические полупроводники. 3 части.
4. Применение вакуума в металлургии. 3 части.
5. Металлообработывающие станки высокой точности. 2 части.
6. Основные формы организации погочного производства. 2 части.
7. Однажды в воскресенье. Англ. яз. 3 части.

8. В павильоне атомной энергии. Англ. яз. 2 части.
9. Кинокурс «Английский язык»: Мистер Сноу и космос. 3 части.
10. Кинокурс «Английский язык»: Радиоинженер. 3 части.
11. Научи меня танцевать. Англ. яз. 2 части.
12. Кинематика твердого тела. 4 части.

Diäfilmid:

1. История развития методов изображений. 2 части.
2. Основы взаимозаменяемости и технические измерения. 5 частей.